

Методичні матеріали для забезпечення практичних занять студентів денного відділення з дисципліни «Психологічні основи інклюзивного освітнього простору»

Змістовий модуль 1: Теоретико-методологічні психологічні основи організації інклюзивного освітнього простору

Тема I: Принципи та закономірності організації інклюзивного освітнього простору.

1. Поняття інклюзивний освітній простір у вітчизняній та зарубіжній науці.
2. Принципи інклюзивної освіти.
3. Етапи та процеси інтеграції в суспільство осіб з обмеженими фізичними можливостями.
4. Моделі інвалідності в сучасному суспільстві.

Тема II: Практичні аспекти інтеграції та адаптації в суспільство осіб з особливими потребами.

1. Поняття Адаптації особистості у сучасній науці.
2. Поняття інтеграції в суспільство особистості з порушеннями здоров'я.
3. Відмінності інтеграції та адаптації в суспільство людей з особливими освітніми потребами.

Тема III: Діти з особливими потребами у психофізичному розвитку в умовах інклюзивного навчання.

1. Поняття патологія та норма здоров'я.
2. Класифікація дітей за нозологіями.
3. Характеристика основних функцій психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами.

Тема IV: Проблеми інклюзивної освіти в умовах сучасної середньої та вищої школи.

1. Тенденції та стан інклюзивної освіти в світі та в Україні.
2. Принципи інклюзивного навчання у сучасній школі.
3. Інклюзивні процеси у вищих навчальних закладах.
4. Психологічні засоби подолання існуючих проблем інклюзивного навчання у сучасних школах та вищих навчальних закладах.

Змістовий модуль 2: Науково-методичні основи психологічної роботи з учасниками інклюзивного освітнього простору.

***Тема V:** Підготовка сім'ї до адекватної взаємодії та сприйняття дитини з особливими потребами.*

1. Сім'я, як основа психологічного благополуччя дитини з особливими потребами.
2. Психологічні особливості взаємовідносин батьків, які мають дитину з відхиленнями у здоров'ї.
3. Здібності та потреби особливих дітей.
4. Психологічні методи роботи з такими сім'ями.

***Тема VI:** Підготовка молоді з особливими потребами до міжособистісної взаємодії у студентському колективі.*

1. Принципи та закономірності спілкування у студентському колективі.
2. Особливості міжособистісної взаємодії студентів з особливими потребами.
3. Психологічні бар'єри спілкування у студентському колективі.
4. Тренінги адаптації та спілкування, які спрямовані на підвищення ефективності взаємодії у студентському колективі.
5. Психологічні методи роботи зі студентами, які мають особливі потреби.

***Тема VII:** Підготовка молоді з особливими потребами до взаємодії в професійному колективі не залежно від рівня здоров'я.*

1. Особливості професійного самовизначення молоді з особливими потребами.
2. Успішні люди з особливими потребами в різноманітній професійній діяльності.
3. Психологічні бар'єри у взаємодії у професійній сфері.
4. Психологічні методи роботи щодо успішної взаємодії молоді з особливими потребами і роботодавцями.

***Тема VIII:** Психологічні засоби створення позитивного образу особистості з особливими потребами в сучасному суспільстві.*

1. Теоретичне сприйняття людей з особливими потребами.
2. Соціальна реклама, як засіб впливу на суспільну свідомість щодо здібностей та можливостей людей з особливими потребами.
3. Психологічні засоби роботи з різноманітними представниками суспільства, які спрямовані на організацію інклюзивного освітнього простору.

Тема IX: Сучасна модель психологічного супроводу інтеграції в суспільство осіб з особливими потребами.

1. Визначення психологічного супроводу як наукового поняття.
2. Сучасна модель психологічного супроводу людей із особливими потребами.
3. Зміст та форми психологічного супроводу людей із особливими потребами.

Тема X: Психодіагностика дітей з особливостями психофізичного розвитку.

1. Проблеми психодіагностики дітей із особливими потребами.
2. Адаптація стимульного матеріалу для дітей із особливими потребами.
3. Розробка психодіагностичних методик для дітей із особливими потребами.

Тема XI: Психологічна корекція дітей з особливостями психофізичного розвитку.

1. Поняття психокорекція особистості.
2. Проблеми психокорекції дітей із особливими потребами.
3. Адаптація методів психокорекції для дітей із особливими потребами.

Рекомендована література

Основна

1. Бочелюк В.Й. Психологія людини з обмеженими можливостями / Бочелюк В. Й., Турубарова А. В. К.: Центр учбової літератури, 2011. 264 с.
2. Інклюзивна освіта від А до Я: Порадник для педагогів і батьків [укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк]. Київ, 2016. 68 с.
3. Клопота Є.А. Інтеграція молоді з обмеженими фізичними можливостями в суспільство: громадсько-правові, соціально-психологічні та інформаційно-технологічні аспекти: методичний посібник / [Клопота Є.А., Бондаренко В.Г., Клопота О.А., Бондаренко С.А.]. Запоріжжя: ЗНУ, 2008. 114 с.
4. Клопота Є.А. Тренінг самопізнання та саморозвитку: навчальний посібник під грифом МОН України. Запоріжжя: ЗНУ, 2013. 208 с.
5. Колупаєва А. А., Таранченко О.М. Педагогічні технології інклюзивного навчання : навч.-метод. посібник / А. А. Колупаєва, О.М. Таранченко. К.: Видавнича група «Атопол», 2015. 136 с.
6. Лорман Т. Сім стовпів інклюзивної освіти. Дефектологія. 2010. № 3. С. 3–11.
7. Практичні питання працевлаштування та зайнятості осіб з інвалідністю / [Шевцов А. Г., Волошинський О. О., Хміль М. М., Рісний О. П., за наук. ред. А. Г. Шевцова]. Львів, 2009. 140 с.

Додаткова

8. Деплер Д. Переосмислюючи допоміжні послуги спеціалістів в інклюзивних класах / Джоан Деплер, Тім Лорман, Умеш Шарма // Дефектологія. 2009. № 3. С. 9–14.
9. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб./ [Тоні Бут]; пер. з англ. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с.
10. Клопота Є.А. Психологічні основи інтеграції в суспільство осіб з вадами зору: Монографія / Євгеній Анатолійович Клопота. Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 408 с.
11. Лупарт Д. Шкільна реформа в Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл / Джуді Лупарт, Чарльз Веббер // Дефектологія. 2010. № 2. С. 7-19.
12. Лупарт Дж. Шкільна реформа в Канаді: перехід від розділених систем освіти до інклюзивних шкіл / Джуді Лупарт, Чарльз Веббер // Дефектологія. 2010. № 1. С. 6-11.
13. Сак Т. Контроль та оцінювання соціальної компетентності учнів з особливостями психофізичного розвитку в інклюзивному класі / Тамара Сак // Дефектологія. 2010. № 4. С. 8-11.

Інформаційні ресурси

1. Психологічний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.psylib.kiev.ua
2. Ресурсний центр інклюзивної освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=87